

Súd: Najvyšší správny súd SR
Spisová značka: 3Svk/10/2022
Identifikačné číslo spisu: 6018200278
Dátum vydania rozhodnutia: 30. marca 2022
Meno a priezvisko: JUDr. Katarína Benczová
Funkcia: predsedníčka senátu
ECLI: ECLI:SK:NSSSR:2022:6018200278.1

ROZSUDOK

Najvyšší správny súd Slovenskej republiky, ako súd kasačný, v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Kataríny Benczovej a z členiek senátu JUDr. Zuzany Šabovej, PhD. a Mgr. Kristíny Babiakovej, v právnej veci žalobcu (sťažovateľa): U. S., A.. XX. X. XXXX, S. W. D. XXX/X, D. P. - F., t. č. vo výkone trestu odňatia slobody v Ústave na výkon trestu odňatia slobody Banská Bystrica - Kráľová, zast.: JUDr. Michal Vlkolinský, advokát, so sídlom Námestie SNP 17/29, Zvolen, proti žalovanému: Centrum právnej pomoci, Kancelária Banská Bystrica, so sídlom Skuteckého 30, Banská Bystrica, v konaní o preskúmanie zákonnosti rozhodnutia žalovaného Číslo spisu: KaBB 12376/17, R. z.: 52468/2018 zo dňa 19. apríla 2018, o kasačnej sťažnosti žalobcu proti rozsudku Krajského súdu v Banskej Bystrici č. k. 30S/122/2018-60 zo dňa 18. februára 2020, takto

r o z h o d o l :

- I. Najvyšší správny súd Slovenskej republiky kasačnú sťažnosť z a m i e t a.
- II. Účastníkom nárok na náhradu trov kasačného konania n e p r i z n á v a.

O d ô v o d n e n i e

O d ô v o d n e n i e

- I.
Pribeh administratívneho a súdneho konania

1. Žiadosťou zo dňa 19. marca 2018, doručenej Centru právnej pomoci, Kancelária Banská Bystrica (ďalej aj ako „Centrum“) dňa 20. marca 2018, žalobca ako žiadateľ požiadal o poskytnutie právnej pomoci vo veci (bod B.1 žiadosti): „Dňa 13.03.2018 som obdržal voľne predajnú tlačovinu konkrétne mesačník Tabu, ktorý nie je a nikdy nebol zaradený do kategórie erotických a pornografických tlačovín, avšak konkrétne číslo, ktoré vám prikladám ako listinný dôkaz, obsahuje zobrazené pornografické scény, sexuálny styk bez akejkoľvek cenzúry, bez ohľadu na fakt, že tento typ tlačovín nie je obmedzený 18 rokom veku plnoletosti a domnievam sa, že tým, že vydavateľ mesačníka Tabu

uverejnil takéto pornofotografie, dopúšťa sa nie iba prečinu, ale dopúšťa sa taktiež porušenia čl. 10 Listiny základných práv a slobôd č. 23/1991 Zb., ktorý citujem: Každý má právo na zachovanie svojej ľudskej dôstojnosti, osobnej cti a tým, že som tieto obscénne fotky videl, ohrozil tým moju mravnosť.“ K žiadosti predložil potvrdenie Ústavu na výkon trestu odňatia slobody Banská Bystrica - Kráľová o jeho majetkových pomeroch, ako aj kópie strán časopisu Tabu - Január 2018.

2. O žiadosti žalobcu rozhodlo Centrum rozhodnutím Číslo spisu: KaBB 12376/2017, R. z.: 52468/2018 zo dňa 19. apríla 2018 tak, že žalobcovi nepriznalo nárok na poskytnutie právnej pomoci. Dôvodom nepriznania nároku na poskytnutie právnej pomoci žalobcovi bola skutočnosť, že vo veci, s ktorou sa žalobca ako žiadateľ na Centrum obrátil, nebola vylúčená zrejماً bezúspešnosť sporu, čím žiadateľ nespĺnil jednu z troch kumulatívnych podmienok na priznanie nároku na právnu pomoc.

3. V odôvodnení rozhodnutia Centrum v prvom rade uviedlo, že v oblasti trestného práva nemôže konať, nakoľko táto oblasť nespadá do jeho pôsobnosti. Ďalej poukázalo na to, že v zozname periodickej tlače evidovanej Ministerstvom kultúry Slovenskej republiky, verejne prístupnom na stránke www.culture.gov.sk, je obsahové zameranie časopisu Tabu, registrovaného pod evidenčným číslom EV 3802/09, vedené v kategórii spoločenský magazín, erotika. Časopis je vedený ako časopis pre špecifické kategórie čitateľov a zameranie časopisu je uvedené ako erotické, pornografické. Zo súčasnej legislatívy nevyplýva podmienka označovať periodickú tlač ako erotická, pornografická a podobne tak, ako uvádza žiadateľ.

4. Pokiaľ sa týka záveru o zrejmej bezúspešnosti sporu v nadväznosti na deklarovaný záujem na ochrane (ohrozovanej) cti, ľudskej dôstojnosti a mravnosti žalobcu k čomu malo dôjsť tým, že žalobca ako osoba vo výkone trestu obdržal časopis Tabu, vydanie Január 2018, Centrum poukázalo na skoršie konanie vo veci poskytnutia právnej pomoci v konaní, v ktorom sa žalobca domáhal ochrany proti nezákonnému zásahu, za ktorý považoval odňatie výtlačkov časopisu Tabu, zaradeného medzi erotické a pornografické časopisy s odôvodnením, že nakoľko sa nejedná o pornografiu ohrozujúcu mravnosť v zmysle § 371 Trestného zákona, odňatie výtlačkov časopisu Tabu predstavuje prípad cenzúry, ktorá je ako protiústavný zásah na prístup k informáciám zakázaná.

5. Centrum poukázalo na to, že žiadateľ už v minulosti viackrát požiadal o poskytnutie právnej pomoci, pričom svojou žiadosťou zo dňa 12. apríla 2016 číslo spisu KaBB 2420/2017 požiadal o právnu pomoc z dôvodu porušovania jeho základných práv a slobôd v ÚVTOS, v ktorom sa v tom čase nachádzal a nachádza aj v súčasnosti. V „koncepte“ žaloby, ktorú žiadateľ priložil k svojej žiadosti zo dňa 12. apríla 2016 uviedol: „Dňa 14.03.2016 mi boli nezákonne odňaté voľnopredajné časopisy s erotickým obsahom, ktoré sú bežne predajné osobám starším ako 18 rokov. Podľa čl. 26 Ústavy SR: Každý má právo slobodne vyhľadávať a prijímať informácie slovom, tlačou, obrazom...pričom „cenzúra sa zakazuje“ - čo platí v každom prípade, teda bez ohľadu na to, či ten, kto informácie vyhľadáva, sa nachádza vo výkone trestu odňatia slobody alebo nie, nakoľko toto právo má „každý“. Toto právo možno obmedziť zákonom iba v prípade, ak ide o ochranu..mravnosti. Za pornografiu ohrozujúcu mravnosť však možno považovať len takú pornografiu, ktorá predstavuje neprirodzené alebo zvrátené sexuálne praktiky, ako to definuje Trestný zákon podľa § 371. Prirodzený a normálny styk muža a ženy nie je nemravný a erotické alebo pornografické časopisy tohto druhu, predávané v novinových stánkoch, nie sú protizákonné, zákon ich neobmedzuje (okrem predaja osobám neploletým)...“ Na základe tejto žiadosti bol rozhodnutím Centra č. 5N 6427/2016-KaBB zo dňa 05. mája 2016 žiadateľovi priznaný nárok na poskytnutie právnej pomoci a určený advokát na jeho zastupovanie v konaní pred súdom v právnej veci o upustenie od neoprávneného zásahu do osobnostných práv, vrátane písania návrhu na začatie konania.

6. Nakoľko v prípade kumulatívne stanovených podmienok pre priznanie nároku na poskytnutie právnej pomoci už preukázané nesplnenie jednej z nich má za následok negatívne rozhodnutie o nároku na poskytovanie právnej pomoci, Centrum sa skúmaním splnenia ďalších podmienok nezaoberalo.

7. Žalobca brojil proti rozhodnutiu Centra všeobecnou správnu žalobou, o ktorej rozhodol Krajský súd v Banskej Bystrici (ďalej aj ako „správny súd“) rozsudkom č. k. 30S/122/2018-60 zo dňa 18. februára 2020 tak, že žalobu žalobcu zamietol.

8. V odôvodnení rozsudku krajský súd uviedol, že konanie o nároku na poskytnutie právnej pomoci sa začína podaním písomnej žiadosti doloženej dokladmi preukazujúcimi skutočnosti uvedené v žiadosti. Bolo preto na žalobcov, aby k písomnej žiadosti doložil všetky nevyhnutné doklady tak, aby tieto umožňovali riadne zistiť skutkový stav a posúdiť jeho nárok na poskytnutie právnej pomoci. Pokiaľ žalovaný skúmal zatriedenie predmetného časopisu do tlačovín a vychádzal zo Zoznamu periodickej tlače vedenom Ministerstvom kultúry Slovenskej republiky, v tomto prípade bol skutkový stav zistený správne. Je nepochybné, že mesačník Tabu, nachádzajúci sa v Zozname periodickej tlače pod evidenčným číslom EV 3802/09, je spoločenský magazín s obsahovým zameraním erotika, určený podľa obsahového zamerania pre špecifické skupiny čitateľov, má zameranie erotické a týka sa oblasti pornografie. Nie je teda pravdivé tvrdenie žalobcu v žiadosti o poskytnutí právnej pomoci dňa 19. marca 2018, že mesačník Tabu nie je a nikdy nebol zaradený do kategórie erotických a pornografických tlačovín.

9. Žalobca sa vo svojej žiadosti obmedzil len na to, že by sa malo jednať o trestný čin, iné možnosti nápravy v žiadosti neuvádza. Zákon č. 327/2005 Z.z. o poskytovaní právnej pomoci osobám v materiálnej núdzi a o zmene a doplnení zákona č. 586/2003 Z. z. o advokácii a o zmene a doplnení zákona č. 455/1991 Zb. o živnostenskom podnikaní (živnostenský zákon) v znení neskorších predpisov v znení zákona č. 8/2005 Z. z. (ďalej aj ako „zákon č. 327/2005 Z. z.“) vymedzuje v ustanovení § 3 okruh konaní, v ktorých má Centrum pri priznávaní nároku poskytnutie právnej pomoci pôsobnosť. Žalobca vo svojej žiadosti neuviedol aký konkrétny právny prostriedok nápravy (druh konania) by chcel využiť voči vydavateľovi mesačníka Tabu, aby dosiahol nápravu ním tvrdených porušení práv, aby bolo možné vyhodnotiť bez akýchkoľvek pochybností úspešnosť, respektíve bezúspešnosť sporu z hľadiska § 6 ods. 1 písm. b/ zákona č. 327/2005 Z.z.

10. Z obsahu žiadosti žalobcu zo dňa 19. marca 2018 je podľa názoru správneho súdu iba zrejmé, že by mohlo ísť o trestný čin, avšak v oblasti trestného práva pôsobnosť Centra v zmysle zákona č. 327/2005 Z.z. nevyplýva a okrem prípadnej trestnoprávnej zodpovednosti ani sám žalobca nič iné v žiadosti neuvádza. Za takejto dôkaznej situácie pokiaľ žalovaný dospel k záveru o zrejmej bezúspešnosti sporu a tým k preukázaniu absencie jednej z podmienok uvedených v § 6 ods. 1 zákona č. 327/2005 Z.z., správny súd sa s jeho záverom stotožnil. Tvrdenie žalobcu, že žalovaný postupoval nesprávne a rozhodol o jeho žiadosti predčasne bez toho, aby svoje zamietavé stanovisko zrozumiteľne odôvodnil, nemá oporu v dôkazoch nachádzajúcich sa v administratívnom spise. Samotný odkaz žalobcu na rozsudok Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 8Sžo/106/2015 zo dňa 28. januára 2016 a citácia z neho v žalobe bez ďalšieho nepreukazuje, že žalobca splnil aj podmienku stanovenú v § 6 ods. 1 písm. b/ zákona č. 327/2005 Z.z.

11. Vo vzťahu k tvrdeniu žalobcu v žiadosti, že vydavateľ mesačníka Tabu ohrozil jeho mravnosť s poukazom na čl. 10 Listiny základných práv a slobôd správny súd zdôraznil, že podľa evidencie Ústavu na výkon trestu odňatia slobody Banská Bystrica žalobca nastúpil do výkonu trestu odňatia slobody dňa 09. júla 2012 a prepustený má byť dňa 09. januára 2028. Žalobca nevysvetlil spôsob, akým sa do jeho dispozície počas výkonu trestu odňatia slobody dostal označený časopis, ktorý podľa jeho tvrdenia ohrozil jeho mravnosť a prečo sám tento ďalej prechovával. Podľa § 35 ods. 1 zákona č. 475/2005 Z.z. o výkone trestu odňatia slobody a o zmene a doplnení niektorých zákonov odsúdený má právo na vlastné náklady predplatiť si dennú tlač a časopisy a objednať si knihy okrem tých, ktoré propagujú národnostnú, rasovú, etnickú, náboženskú neznášanlivosť, fašizmus alebo iné hnutia smerujúce k potláčaniu práv a slobôd občanov, násilie, krutosť, ohrozujú mravnosť, morálku a poriadok v ústave, alebo popisujú výrobu a použitie návykových látok, jedov, výbušnín, zbraní a streliva. Dennú tlač a časopisy môžu odsúdenému predplatiť aj rodinní príslušníci a iné osoby, ak tieto budú do ústavu dodávané poštovým podnikom. Z uvedeného podľa správneho súdu vyplýva, že podmienky výkonu trestu odňatia slobody a potreba dosahovať účel trestu i účel výkonu trestu teda prirodzene vylučujú, aby si odsúdený objednával, hoci aj na vlastné náklady, dennú tlač, časopisy

alebo knihy, prípadne aby mu aj iná osoba (príbuzný či iná osoba) objednávala dennú tlač alebo časopisy, v ktorých sa propaguje pornografia, alebo ak sú to materiály ohrozujúce mravnosť, morálku a podobne. Zákon č. 475/2005 Z.z. v § 40 písm. i/ navyše vyslovuje zákaz prechovávať tlačoviny alebo predmety ohrozujúce mravnosť. Keďže podľa § 52 ods. 2 citovaného zákona disciplinárnym previnením je aj porušenie zákazu podľa tohto zákona, správny súd poznamenal, že prichádza do úvahy vyvodenie disciplinárnej zodpovednosti v zmysle tohto zákona.

12. Správny súd uzavrel, že námietky žalobcu uvedené v správnej žalobe sú nedôvodné, keďže neboli spôsobilé spochybniť vecnú správnosť preskúmaného rozhodnutia žalovaného, pričom správny súd nezistil, že by preskúmaným rozhodnutím žalovaného došlo k porušeniu zákona a chránených záujmov žalobcu.

13. O trovách konania správny súd rozhodol podľa § 167 ods. 1 SSP a contrario tak, že žalobcovi náhradu trov konania nepriznal, pretože v konaní nebol úspešný a rovnako nepriznal náhradu trov ani žalovanému (§ 168 SSP a contrario), pretože neboli splnené procesné podmienky na jeho aplikáciu - výnimočnosť situácie.

II.

Argumentácia účastníkov v kasačnom konaní

14. Proti rozsudku správneho súdu podal žalobca v zákonom stanovenej lehote kasačnú sťažnosť a navrhol, aby kasačný súd napadnutý rozsudok správneho súdu zrušil a vec mu vrátil na ďalšie konanie.

15. Namietal nesprávne právne posúdenie veci správnym súdom a trval na tom, že žalovaný sa bližšie nezaoberal splnením, resp. nesplnením podmienky zrejmej bezúspešnosti sporu, ale skôr sa zaoberal tvrdením žalobcu o ohrození jeho mravnosti bez toho, aby uviedol, aké úvahy ho k jeho záverom viedli. Žalobca zastával názor, že žalovaný neskúmal dôvody žiadosti, ani splnenie/nesplnenie podmienok uvedených v § 6 zákona č. 327/2005 Z. z. Zdôraznil, že spornou skutočnosťou je otázka posúdenia, či vo veci, s ktorou sa žalobca obrátil na žalovaného, možno bez vyžiadania ďalších podkladov konštatovať zrejmu bezúspešnosť sporu v zmysle § 8 zákona č. 327/2005 Z. z. a či je žalobca ako žiadateľ povinný uviesť, aký konkrétny právny prostriedok nápravy by chcel využiť voči vydavateľovi mesačníka Tabu, aby dosiahol nápravu ním tvrdených porušení práv. To všetko v kontexte vyhodnotenia úspešnosti, resp. bezúspešnosti sporu z hľadiska § 6 ods. 1 písm. b/ zákona č. 327/2005 Z. z., a to bez akýchkoľvek pochybností.

16. Vo vzťahu k negatívnej podmienke zrejmej bezúspešnosti sporu žalobca zdôraznil, že ide o technický pojem výlučne pre účely tohto konania, ktorý nemôže prejudikovať právne následky pre konanie na všeobecnom súde. Mal za to, že žalovaný svoje zamietavé stanovisko riadne a zrozumiteľne nezdôvodnil.

17. Žalovaný vo vyjadrení ku kasačnej sťažnosti uviedol, že žiadosťou žalobcu sa zaoberal dostatočne a riadne. V rozhodnutí žalovaného sú uvedené všetky súvislosti, ktorými sa žalovaný pri vyhodnocovaní žiadosti žalobcu zaoberal. Zdôraznil, že od žalobcu nebolo žiadané predloženie ďalších dôkazov, nakoľko zo spisovej dokumentácie jasne vyplynula informácia o tom, že žalobca nedisponuje žiadnymi inými dôkazmi, okrem dotknutého výtlačku časopisu. Zotrval na závere, že rozhodnutie o nepriznaní nároku na poskytnutie právnej pomoci je správne.

III.

Posúdenie kasačného súdu

18. Najvyšší správny súd Slovenskej republiky, ako súd kasačný podľa § 21 písm. a/ SSP v spojení s § 438 ods. 2 SSP, po tom, čo zistil, že kasačná sťažnosť bola podaná riadne a včas (§ 443 SSP a § 444 SSP), oprávnenou osobou na podanie kasačnej sťažnosti (§ 442 SSP), smeruje proti rozhodnutiu, proti ktorému je kasačná sťažnosť prípustná (§ 439 SSP), kasačná sťažnosť má predpísané náležitosti (§ 445 ods. 1 SSP a § 57 SSP), preskúmal napadnuté rozhodnutie z dôvodov a v rozsahu uvedenom v podanej

kasačnej sťažnosti podľa § 440 SSP, § 441 SSP a § 453 SSP a postupom podľa § 455 SSP bez nariadenia pojednávania dospel k záveru, že kasačná sťažnosť žalobcu nie je dôvodná.

19. Najvyšší správny súd Slovenskej republiky v súvislosti s otázkou zohľadnenia konštantnej judikatúry Najvyššieho súdu Slovenskej republiky (NS SR) pri svojom rozhodovaní konštatuje, že rozhodovaciu prax NS SR možno na účely zabezpečenia kontinuity rozhodovacej činnosti a zabezpečenia právnej istoty považovať za rozhodovaciu činnosť kasačného súdu. V tejto súvislosti považuje aj vo vzťahu k aplikácii § 464 ods. 2 SSP za rozhodujúce, že odo dňa 01. augusta 2021 došlo k prechodu kompetencií zo správneho kolégia NS SR na Najvyšší správny súd Slovenskej republiky (kompetenčná kontinuita). V súlade s princípom právnej istoty a legitímnych očakávaní založených aj na ustálenej rozhodovacej činnosti najvyšších súdnych autorít [§ 5 ods. 1 SSP v spojení s čl. 2 ods. 1 až 3 zákona č. 160/2015 Z. z. Civilný sporový poriadok v znení neskorších predpisov], je kasačný súd viazaný doterajšou rozhodovacou činnosťou správneho kolégia NS SR.

20. Predmetom konania pred kasačným súdom je rozhodnutie o podanej kasačnej sťažnosti žalobcu proti rozsudku správneho súdu, ktorým správny súd zamietol žalobu žalobcu vo veci preskúmania zákonnosti rozhodnutia žalovaného o nepriznaní nároku na poskytnutie právnej pomoci.

21. Podľa § 1 zákona č. 327/2005 Z. z. účelom tohto zákona je vytvoriť systém poskytovania právnej pomoci a zabezpečiť jej poskytovanie v rozsahu ustanovenom týmto zákonom fyzickým osobám, ktoré v dôsledku svojej materiálnej núdze nemôžu využívať právne služby na riadne uplatnenie a ochranu svojich práv, v konaniach o oddlžení podľa osobitného predpisu, v azylových veciach, v konaní o administratívnom vyhostení, v konaní o zaistení štátneho príslušníka tretej krajiny alebo v konaní o zaistení žiadateľa o udelenie azylu podľa osobitného predpisu, oznamovateľom kriminality alebo inej protispoločenskej činnosti alebo osobe, voči ktorej bola pozastavená účinnosť pracovnoprávneho úkonu podľa osobitného predpisu, a prispieť k predchádzaniu vzniku právnych sporov.

22. Podľa § 3 ods. 1 zákona č. 327/2005 Z. z. tento zákon sa vzťahuje na poskytovanie právnej pomoci

- a) v občianskoprávných veciach, obchodnoprávných veciach, pracovnoprávných veciach, rodinnoprávných veciach, v konaniach o oddlžení podľa osobitného predpisu, v konaní pred súdom v správnom súdnictve a v týchto veciach aj v konaní pred Ústavným súdom Slovenskej republiky,
- b) v cezhraničných sporoch v občianskoprávných veciach, obchodnoprávných veciach, pracovnoprávných veciach a v rodinnoprávných veciach,
- c) v azylových veciach, v konaní o administratívnom vyhostení, v konaní o zaistení štátneho príslušníka tretej krajiny, v konaní o zaistení žiadateľa o udelenie azylu a v týchto veciach aj v konaní pred súdom v správnom súdnictve a v konaní pred Ústavným súdom Slovenskej republiky,
- d) osobe, voči ktorej bola pozastavená účinnosť pracovnoprávneho úkonu podľa osobitného predpisu v konaniach súvisiacich s podaním návrhu na nariadenie neodkladného opatrenia.

23. Podľa § 6 ods. 1 zákona č. 327/2005 Z. z. fyzická osoba má právo na poskytnutie právnej pomoci bez finančnej účasti, ak

- a) jej príjem nepresahuje 1,4-násobok sumy životného minima ustanoveného osobitným predpisom a nemôže si využívanie právnych služieb zabezpečiť svojím majetkom,
- b) nejde o zrejmu bezúspešnosť sporu a
- c) hodnota sporu prevyšuje hodnotu minimálnej mzdy okrem sporov, v ktorých nie je možné hodnotu sporu vyčíslieť v peniazoch.

24. Podľa § 8 zákona č. 327/2005 Z. z. pri posudzovaní zrejmej bezúspešnosti sporu centrum prihliadne najmä na to, či právo nezaniklo uplynutím času, či sa právo nepremĺčalo a či je žiadateľ schopný označiť dôkazy na preukázanie svojich tvrdení, ktoré sú dôležité na zistenie skutkového stavu.

25. Z ustanovenia § 1 zákona č. 327/2005 Z. z. vyplýva jeho účel, a to vytvoriť systém poskytovania právnej pomoci a zabezpečiť jej poskytovanie v rozsahu ustanovenom týmto zákonom fyzickým osobám, ktoré v dôsledku svojej materiálnej núdze nemôžu využívať právne služby na riadne uplatnenie a ochranu svojich práv a prispieť k predchádzaniu právnych sporov. Štát potom sám, resp. v prevažnej miere, znáša náklady za poskytnutie právnej pomoci znevýhodneným osobám. V takom prípade je viac ako vhodné stanoviť podmienky, za ktorých bude takáto forma právnej pomoci fyzickým osobám patriť, a to predovšetkým v snahe vylúčiť zneužívanie tejto právnej úpravy. Jednou z takýchto podmienok je skutočnosť, že nejde o zrejmú bezúspešnosť sporu (§ 6 ods. 1 písm. b/ zákona č. 327/2005 Z. z.). Samozrejme, nie je úlohou správneho orgánu prejudikovať výsledok konania vo veciach podľa § 3 ods. 1 zákona č. 327/2005 Z. z. z vecnej stránky. Za plne opodstatnené však treba považovať oprávnenie správneho orgánu, aby skúmal, či v konkrétnom prípade nejde u žiadateľa o zneužitie práva, alebo napr. či už zo skutkových tvrdení žiadateľa (bez potreby vykonávať dokazovanie) nie je nepochybné, že jeho návrhu nemožno vyhovieť napr. z dôvodu zániku práva uplynutím času alebo ak je v dôkaznej núdzi. Za obdobnú treba považovať i situáciu, ak žiadateľ vyvracia skutočnosti, ktoré už boli záväzne vyriešené v iných konaniach alebo ak nemôže v súdnom konaní dosiahnuť úspech z procesných dôvodov, napr. z dôvodu včasného nepodania opravného prostriedku, resp. jeho neprípustnosti podľa procesných predpisov.

26. Pojem „zrejmej bezúspešnosti“ bol v našom právnom poriadku pôvodne obsiahnutý len v § 138 ods. 1 Občianskeho súdneho poriadku v súvislosti s posudzovaním žiadosti účastníka konania o oslobodenie od platenia súdnych poplatkov. V platnej právnej úprave je tento pojem obsiahnutý v čl. 5 Civilného sporového poriadku, podľa ktorého zjavné zneužitie práva nepožíva právnu ochranu a súd môže v rozsahu ustanovenom v tomto zákone odmietnuť a sankcionovať procesné úkony, ktoré celkom zjavne slúžia na zneužitie práva alebo na svojvoľné a bezúspešné uplatňovanie alebo bránenie práva, alebo vedú k nedôvodným prietahom v konaní. Ani Občiansky súdny poriadok v minulosti, ani Civilný sporový poriadok v súčasnosti konkrétne neupravuje, čo je potrebné pod týmto pojmom rozumieť.

27. K otázke posudzovania zrejmej bezúspešnosti sporu Centrom právnej pomoci zaujal názor aj Ústavný súd Slovenskej republiky vo svojom rozhodnutí sp. zn. II. ÚS 253/2013-24 z 25. apríla 2013, v ktorom konštatoval, že „Posudzovanie zrejmej bezúspešnosti sporu zo strany Centra právnej pomoci podľa § 6 ods. 1 písm. b) zákona č. 327/2005 Z. z. je pritom len posúdením splnenia jednej zo zákonných podmienok na poskytnutie právnej pomoci podľa ustanovení toho osobitného právneho predpisu, ide len o formálne preskúmanie odôvodnenosti návrhu žiadateľa o poskytnutie právnej pomoci ako osoby v materiálnej núdzi, čo v žiadnom prípade nie je možné stotožniť s právnym posúdením úspechu alebo neúspechu sťažovateľa v merite veci, čo výlučne patrí do právomoci všeobecného súdu, ktorý vo veci koná. Sťažovateľ mal navyše zachované právo zvoliť si sám právneho zástupcu mimo inštitútu právnej pomoci poskytovanej Centrom právnej pomoci podľa zákona č. 327/2005 Z. z. osobám v materiálnej núdzi.“

28. Pre záver o naplnení požiadavky § 6 ods. 1 písm. b/ zákona č. 327/2005 Z. z. nestačí, že zrejmú bezúspešnosť sporu nemožno vylúčiť, ale je nevyhnutné, aby bezúspešnosť sporu žiadateľa bola tak jednoznačná, že je zrejmá už na základe zbežného posúdenia veci. V opačnom prípade ide len o možnú bezúspešnosť sporu, ktorá sama osebe nevyklučuje žiadateľa z nároku na poskytnutie právnej pomoci podľa zákona č. 327/2005 Z.z.

29. Záver o zrejmej bezúspešnosti sporu môže byť jedným z dôvodov zamietnutia žiadosti o poskytnutie právnej pomoci. Zákon č. 327/2005 Z. z. v §8 len príkladmo uvádza, na čo je potrebné prihliadať pri posudzovaní zrejmej bezúspešnosti sporu. Všeobecne možno skonštatovať, že o zrejmú bezúspešnosť sa jedná najmä vtedy, ak už zo skutkových tvrdení žiadateľa je nepochybné, že mu vo veci požadovanej právnej ochrany nemôže byť vyhovieť, pričom odôvodnenie záveru posúdenia zrejmej bezúspešnosti sporu vždy vyplýva z konkrétnych okolností prípadu.

30. Kasačná sťažnosť žalobcu bola v zmysle § 440 ods. 1 písm. h) SSP založená na nesprávnom právnom posúdení veci krajským súdom, ktorý mal správne dospieť k záveru, že rozhodnutie o nepriznaní právnej pomoci bolo vydané predčasne, nakoľko žalovaný nevyhodnotil a neodôvodnil skutočnosti podstatné pre záver o zrejmej bezúspešnosti sporu.

31. Kasačný súd uvádza, že kasačnú sťažnosť nepovažuje za dôvodnú, napriek tomu, že zo strany žalovaného by bolo možné očakávať štrukturovanejšie vyhodnotenie a odôvodnenie relevantných skutočností. Kasačnému súdu z odôvodnenia napadnutého rozhodnutia žalovaného vyplynulo, že žalovaný sa zaoberal reálnou možnosťou vedenia súdnych konaní v rozsahu ktorý by mohol vyplývať z obsahu žiadosti žalobcu. Pri svojom rozhodovaní prihliadal na obsah podaného návrhu, vecne súvisiace okolnosti a svoju predchádzajúcu rozhodovaciu činnosť.

32. V prvom rade sa žalovaný vysporiadal s námietkou porušenia trestnoprávných predpisov, ku ktorému malo dôjsť uverejnením žalobcom označených fotografií v mesačníku Tabu z januára 2018 s odkazom na to, že Centrum nemá kompetencie v oblasti trestného konania. Pokiaľ sa týka možnosti ochrany mimo oblasti trestného práva, primárne vyhodnotil vnútornú rozpornosť konania žalobcu, ktorý sa v konaní číslo spisu: KaBB 12376/2017 v roku 2016 domáhal ochrany pred nezákonnosťou spočívajúcou v odňatí výtlačkov časopisu Tabu, evidovaného v kategórii spoločenský magazín, erotika so zameraním erotickým a pornografickým a na druhej strane, napriek vedomosti o kategorizácii tejto tlačoviny (www.culture.gov.sk <<http://www.culture.gov.sk>> EV 3802/09), v zmysle bodu B1 žiadosti o poskytnutie právnej pomoci po tom, ako sa mu dostalo do dispozície predmetné číslo z januára 2018, sa s jeho obsahom oboznámil a následne nadobudol presvedčenie že uverejnenie priložených fotografií, predstavuje porušenie čl. 10 Listiny základných práv a slobôd a namietal že „tým, že som tieto obscénne fotky videl, ohrozil (vydavateľ) tým moju mravnosť“. Zároveň uviedol, že sa jedná o občianskoprávnu vec a viac dôkazov nemá.

33. Vecne Centrum pri vyslovení záveru o nepriznaní nároku na poskytnutie právnej pomoci na základe skonštatovanej zrejmej bezúspešnosti sporu správne vychádzalo zo zaradenia dotknutého časopisu Tabu v zozname periodickej tlače evidovanej Ministerstvom kultúry Slovenskej republiky, ako aj z predchádzajúceho konania vedeného pod číslom spisu KaBB 2420/2017, v ktorom žalobca ako žiadateľ žiadal o poskytnutie právnej pomoci v konaní v ktorom sa v rámci správneho súdnictva domáhal upustenia od neoprávneného zásahu do osobnostných práv spočívajúceho v odňatí iných čísel tohto časopisu čo považoval za zásah do práva na informácie. Centrum vyhodnotilo skutočnosti zistené na základe oboznámenia sa s návrhom a prílohami tak, že žalobcom predložené dôkazy nepodporujú jeho tvrdenia o ujme na právach, ktorá by mala/mohla byť relevantným predmetom občianskoprávneho konania vo veci tvrdeného nezákonného zásahu.

34. Kasačný súd sa stotožňuje so záverom žalovaného, akceptovaných aj správnym súdom o tom, že z obsahu žiadosti a dokladov predložených žalobcom nielenže nie je preukázaná ujma na jeho právach, ale nie je možné ani ustáliť, na vedenie akého reálne možného konkrétneho druhu konania žalobca žiada o poskytnutie právnej pomoci. Keďže zrejma bezúspešnosť sa posudzuje ako jedna z kumulatívnych podmienok pre priznanie nároku na poskytnutie právnej pomoci, zo žiadosti musí byť prinajmenšom pochopiteľné, akej ochrany sa žiadateľ domáha, pričom táto by mala aspoň zhruba korešpondovať s vymedzením kompetencie Centra na poskytovanie právnej pomoci v jednotlivých druhoch vecí/konaní uvedených v § 3 zákona č. 327/2005 Z.z.

35. Žalobca v priebehu správneho súdneho konania len spochybňoval dostatočnosť odôvodnenia záveru o zrejmej bezúspešnosti sporu a napriek právnomu zastúpeniu neuviedol žiadne konkrétne argumenty, ktoré by tento záver aspoň spochybnili a ktoré by podporili jeho záver o preukázaní ujmy na právach a existencii zákonného postupu, ktorým by sa za asistencie ustanoveného právneho zástupcu chcel domáhať odstránenia tvrdenej ujmy. Neurobil tak napriek tomu, že z rozhodnutia žalovaného aj správneho súdu je zrejmé, že nepovažovali za preukázanú nielen ujmu ale nepovažovali za zrejmy ani zákonný postup, teda druh konania resp. druh a obsah žaloby.

36. Vzhľadom na okolnosti prejednávanej veci kasačný súd považuje skutkový stav zistený správnym orgánom za postačujúci na vyslovenie záveru o zrejmej bezúspešnosti sporu. Pokiaľ sa týka tvrdeného

porušovania práv žalobcu, za opísaných okolností ani pri najlepšej vôli nie je možné predpokladať, že na základe predloženého návrhu a prílohy (titulná stránka, str. 37 a 29 časopisu Tabu január 2018), by bolo možné skonštatovať porušenie práv žalobcu na ochranu cti a ľudskej dôstojnosti, konkrétne mravnosti v situácii , keď z obsahu spisu vyplýva, že žalobca nie je predplatiteľom časopisu Tabu ani mu nie je do zariadenia výkonu trestu zasielaný. Nie je teda možné predpokladať, že by mu vydavateľ príslušný výtlačok časopisu nejakým spôsobom zákerne nanútil. Sám žalobca v žiadosti uviedol, že žiadnymi ďalšími dôkazmi nedisponuje, a preto by prípadné vyžadovanie ďalších podkladov od žalobcu nemalo praktický význam. Okrem toho nie je ani kasačnému súdu zrejmé, v akom druhu konania by sa žalobca chcel domáhať odstránenia tvrdenej ujmy a v tomto smere nedošlo k doplneniu údajov ani zo strany právneho zástupcu, zastupujúceho žalobcu v konaní pred správnymi súdmi.

36. Za daných okolností má kasačný súd za jednoznačne preukázané, že žiadosťou zo dňa 20.3.2018 žalobca požiadal o poskytnutie právnej pomoci za okolností, vedúcich k odôvodnenému záveru o takej jednoznačnej bezúspešnosti návrhu, že je zrejmá už na základe zbežného posúdenia veci. S týmto záverom sa stotožnil aj krajský súd, preto nie je dôvod zrušovanie rozhodnutia a vrátenie veci na ďalšie konanie, či už krajskému súdu alebo žalovanému len s poukazom na to, že vzhľadom na obsah návrhu a osobu žiadateľa by bolo možné podrobnejšie sa vysporiadať s odôvodnením záveru o zrejmej bezúspešnosti. Vzhľadom na vyslovené závery by však vrátenie veci na ďalšie konanie viedlo iba k formálnemu zopakovaniu procesu bez možnosti privedenia priaznivejšieho výsledku pre žalobcu. Nie je možné prehliadať ani skutočnosť, že sa jedná o návrhové konanie a bolo v záujme žalobcu, ako žiadateľa o poskytnutie právnej pomoci, uviesť maximálne dostupné množstvo skutočností na osvedčenie dôvodnosti návrhu a reálnej existencii procesných postupov, ktorými by po odstránení prekážky nedostatku právneho zastúpenia mohol ochranu svojich individuálnych práv dosiahnuť.

37. Kasačný súd má za to, že (zrejme požadované) posudzovanie, či žalobcom označené publikované fotografie prekračujú kritériá publikovateľnej informácie pre naplnenie charakteristiky pornografického materiálu v zmysle § 371 Trestného zákona, je ďaleko nad rámec konania, v ktorom sa rozhodovalo o žiadosti o poskytnutie právnej pomoci v zmysle zákona č. 327/2005 Z.z. Pre rozhodnutie o žiadosti žalobcu je dostačujúci odôvodnený záver o zrejmej bezúspešnosti vedenia bližšie neurčeného druhu občianskoprávneho konania proti žalobcom označenému vydavateľovi spoločenského mesačníka zameraného aj na erotiku, v ktorom by sa malo riešiť porušenie individuálneho práva na ochranu cti a ľudskej dôstojnosti a ohrozenie mravnosti žalobcu ako osoby staršej ako 18 rokov, ku ktorej malo dôjsť oboznámením sa s obsahom, ktorý žalobca označil ako „pornografické scény, sexuálny styk bez akýchkoľvek obmedzení“.

IV.

Záver

38. Na základe vyššie uvedených dôvodov kasačný súd konštatuje, že kasačná sťažnosť žalobcu neobsahuje žiadne právne relevantné tvrdenia, ktoré by mohli ovplyvniť vecnú správnosť napadnutého rozsudku správneho súdu, ktorého odôvodnenie spĺňa v nevyhnutnom rozsahu požiadavky na odôvodnenie súdneho rozhodnutia. Kasačný súd preto kasačnú sťažnosť žalobcu ako nedôvodnú zamietol (§ 461 SSP).

39. O nároku na náhradu trov kasačného konania rozhodol kasačný súd tak, že žalobcovi, ktorý nemal v konaní o kasačnej sťažnosti úspech, nárok na náhradu trov kasačného konania nepriznal (§ 467 ods. 1 v spojení s § 167 ods. 1 a contrario SSP). Žalovanému orgánu verejnej správy kasačný súd nárok na náhradu trov kasačného konania nepriznal, keďže to nemožno spravodlivo požadovať a v súvislosti s kasačným konaním žalovanému orgánu verejnej správy ani trovy nevznikli (§ 467 ods. 1 v spojení s § 168 SSP).

40. Toto rozhodnutie prijal Najvyšší správny súd Slovenskej republiky v pomere hlasov 3:0 (§ 463 SSP v spojení s ust. § 139 ods. 4 SSP).

Poučenie :